

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE BESCHERMING ALS
MONUMENT, STADS- EN DORPSGEZICHT**

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR,
GEZIN EN WELZIJN,

Gelet op de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten ;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, §1, I, 7°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 1995 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van Vlaamse regering ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 20 oktober 1992 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 20 januari 1993 en van 7 oktober 1993;

Gelet op het ministerieel besluit van 09 juni 1995 houdende vaststelling van de ontwerprijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 juni 1997,

B E S L U I T :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976:

/ - als monument:

 / OUD GEMEENTEHUIS, gelegen te Kluisbergen (Kluisbergen), Berchemstraat 2;

 bekend ten kadaster:

 Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 11B.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van laat-classicistisch gemeentehuis met bepleisterde gevel, met jaarinschrift 1847, bestaande uit twee bouwlagen onder tentdak met lantaarntje en drie traveeën waarvan de middelste, onder

andere door Toscaanse zuilen onder balkon als middenrisaliet is uitgewerkt.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van laat-classicistische schijn-architectuur met gaanderij, bestaande uit twee bouwlagen en acht traveeën, met bepleisterde gevels en geprofileerde rondbogen met blinde boogvelden op gietijzeren Toscaanse zuilen, met op de verdieping blinde vensters met in stucco nagebootst schrijnwerk.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENWONING, gelegen te Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 7;

bekend ten kadaster: Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 262G/DEEL.

-omwille van het algemeen belang door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een goed onderhouden XIXde-eeuwse herenwoning van het stedelijk type van twee verdiepingen onder pannenschilddak met centrale ronde schouw, zeven traveeën breed, met bepleisterde gevel, rechthoekige ramen en door imitatie hoekkettingverband benadrukte hoofdtravee met arduinen deuromlijsting.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

ARBEIDERSWONINGEN, gelegen te Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 21, 23;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummers 251B/DEEL, 251K/DEEL.

- omwille van het algemeen belang door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van nagenoeg identische eenlaagse XIXde-eeuwse arbeiderswoningen met mezzanineverdieping, twee traveeën breed met bepleisterde gevel onder pannenzadeldak, met bakstenen muur behorend bij het hoekpand, die de wand afbakt van een smal straatje dat de Berchemstraat met de Kloosterstraat verbindt.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENHUIS, gelegen te Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 18, 20;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummers 241E/DEEL, 241F/DEEL.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, waarde als voormalige woning van de van Melderts, een familie die een zeer belangrijke rol in de geschiedenis van Berchem heeft gespeeld op gebied van cultuur, relaties en functies.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een in oorsprong XVIIde-eeuwse grote herenwoning, oorspronkelijk bestaande uit vier vleugels rond een binnenkoer, waarvan thans nog straatvleugel bestaat en gekenmerkt door twee bouwlagen van acht traveeën met in de XIXde eeuw gecementeerde gevels waarbij de middentravee een toren van anderhalve bouw-

laag vormt met rondbogige inrijpoort, bekroond met tentdak waarop gesloten "lantaarn".

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENHUIS, gelegen te Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 16; bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2de afdeling, sectie A, perceelnummer 237G/DEEL.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een XIXde-eeuws herenhuis van het stedelijk type, twee bouwlagen hoog en zes traveeën breed met gepleisterde gevel op een arduinen plint, met deur die van een bovenlicht is voorzien en bevat is in een arduinen omlijsting met rechte waterlijst, rechthoekige ramen met rolluiken, met een zevende travee die oorspronkelijk deel uitmaakte van de van de voormalige woning van de Van Melderts.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HUIS, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 14;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 237C/DEEL.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een XIXde-eeuwse woning van anderhalve bouwlaag met witgepleisterde gevel van drie traveeën met centrale deur en de mezzanineverdieping met drie lunettevensters.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

TWEELAAGS GEBOUW, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 34;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 246T/DEEL.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een tweelaags gebouw onder pannenzadeldak met witgeschilderde bakstenen gevel, donkergeschilderde plint, rechthoekige ramen met houten kruisverdelingen bij het gelijkvloers en sporen van een dichtgemetselde boogvormig afgedekte poort, teruggaand tot een XVIIde-eeuwse kern.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

TWEELAAGS GEBOUW, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 36;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 246U/DEEL.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een tweelaags gebouw onder pannenzadeldak met witgeschilderde bakstenen voor- en achtergevels, donkergeschilderde plint en parament rond de deur, licht getoogde vensters met behouden XVIIIde-eeuws door kleinhouten onderverdeeld schrijnwerk bij

het gelijkvloers, als muizetandlijst uitgewerkt parament onder de kroonlijst en met het jaartal 1630 op een datumsteen boven de deur ter hoogte van de verdieping aangebracht.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HUIS, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Berchemstraat 38, 40, 42;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummers 555B/DEEL, 562C/DEEL, 563D/DEEL.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een XIXde-eeuws herenhuis van het stedelijk type met bepleisterde gevel onder pannenschilddak, met drie bouwlagen en vijf traveeën het straatbeeld dominerend, met geprofileerde omlijstingen en versierde sluitstenen bij de ramen, met balusters onder de ramen van de eerste verdieping, zwaar uitgewerkte guirlandes tussen de ramen van de verdiepingen en consoles bij de kroonlijst.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENHUIS, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Molenstraat 1;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 210G/DEEL.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een XIXde-eeuws herenhuis van het stedelijk type met bepleisterde gevel onder pannenschilddak, met drie bouwlagen en vijf traveeën het straatbeeld dominerend, met geprofileerde omlijstingen en versierde sluitstenen bij de ramen, met balusters onder de ramen van de eerste verdieping, zwaar uitgewerkte guirlandes tussen de ramen van de verdiepingen en consoles bij de kroonlijst.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENHUIS, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Stationsstraat 3;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 274E/DEEL.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een tweelaags herenhuis van het stedelijk type, met gepleisterde gevels en afgeknot, oorspronkelijk van een belvédère voorzien tentdak, voorts gekenmerkt door symmetrisch opgebouwde neoclassicistische gevels waarvan die in de as van de Stationsstraat het perspectief vandeze straat sluit en zijgevels met blindgemetselde zesdelige rondboogramen waarvan enkele in de ronde boogvelden nog hun merkwaardige balustervormige stijlen hebben bewaard.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de wetenschappelijke waarde van de in oorsprong XVIIde-eeuwse eenlaagse woning, in het midden van de XIXde eeuw tot herenhuis verbouwd

met toevoeging van een verdieping.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENHUIS, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Stationsstraat 5, 7;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, Ae afdeling, sectie 2, perceelnummers 275G, 276P, 276R.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde van de XIXde-eeuwse herenwoning van het stedelijk type, twee bouwlagen en een mezzanineverdieping hoog en geplaatst onder schilddak, met gerotste gevelbekleding en rechte vensteromlijstingen, centrale deur met arduinen omlijsting en met geprofileerde bepleistering uitgewerkte kroonlijst.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de industrieel-archeologische waarde van de bedrijfsgebouwen van de voormalige brouwerij Foulon, bestaande uit een tweelaags gebouw (nr. 5) van drie traveeën met gerotste gevelbekleding en rechthoekige ramen met rechte bepleisterde omlijstingen, met aanpalende poort die toegang verleent tot een gekasseide binnenkoer met aan drie zijden bakstenen bedrijfsgebouwen met gewitkalkte gevels op geteerde plint, geplaatst onder zadeldak en met achteraan een bakstenen vierkante schouw die in een cilindrisch gedeelte eindigt.

Omwille van het algemeen belang wegens zijn historische waarde:

- als monument:

KERK, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Stationsstraat Z.N;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 2A.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald de architectuurhistorische waarde van de driebeukige parochiekerk met vieringtoren in Doornikse steen en polygonale koorabsis in baksteen, reeds vermeld in de XIIde eeuw, na vernielingen herwijd in 1327, herbouwd in 1463, hersteld in de XVIIde en de XVIIIde eeuw, op het einde van de XVIIIde eeuw grondig gerestaureerd, volledig overwelfd en aangepast aan de geest van de tijd door het verwijderen van de gotische stijlkenmerken, in het derde kwart van de XIXde eeuw in gotische stijl "gerestaureerd" (zijbeuken verbreed, schip met een travee vergroot, traptorentje aangebouwd, koorkapellen verplaatst), in de eerste wereldoorlog uitgebrand en in de jaren twintig gedeeltelijk herbouwd, gerestaureerd en het interieur geschilderd.

-omwille van het algemeen belang wegens zijn historische waarde:

- als monument:

PASTORIE, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Stationsstraat 8;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 6C/DEEL.
-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een pastorie uit het midden van de XIXde eeuw, gebouwd op vierkant grondplan, bestaande uit twee bouwlagen en gedekt pannenschilddak met bepleisterde en witgeverfde gevels waarvan voornamelijk de hoofdgevel met zijn centrale travee een vreemde mengeling van stijlen vertoont: eclectische geprofileerde spiegelboogramen, arduinen rondbogige deuromlijsting, neogotisch ijzeren maaswerk als deurbovenlicht, neoclassicistisch geïnspireerde rondboogramen en fronton, op kleine consoles rustend rondboogjesfries, door spiegels onderverdeelde hoekpilasters hoekvoorsprongen.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de artistieke waarde van de neoromaans-neogotisch aangeklede gang met onder andere muurkolonnetten, gewelven en hangende sluitstenen, het geheel waarschijnlijk oorspronkelijk gepolychromeerd maar later bepleisterd en wit geschilderd.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

HERENHUIS, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Stationsstraat 10;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer 6/2D/DEEL.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een XIXde-eeuws herenhuis van het stedelijk type met drie bouwlagen en vijf traveeën, met bepleisterde gevel, geplaatst onder pannenschilddak, rechthoekige ramen met geprofileerde omlijstingen in pleisterwerk op de verdiepingen, geprofileerde kroonlijst en met imitatie hoekkettingverband uitgewerkte gevelhoeken.

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

WONING, gelegen te

Kluisbergen (Berchem), Stationsstraat 12;

bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummers 6/2E/DEEL, 8/2.

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een tweelaagse XIXde-eeuwse woning van vijf traveeën onder pannenzadeldak met op kalkstenen plint bepleisterde gevel met rechthoekige ramen op de verdieping en een gedeeltelijk als XIXde-eeuwse winkelpui ingericht gelijkvloers.

- als dorpsgezicht:

DORPSKOM VAN BERCHEM Kluisbergen, gevormd door Berchemstraat, Berchemplein, Stationsstraat, deel van Klooster- en Molenstraat, bekend ten kadaster:

Kluisbergen, 2e afdeling, sectie A, perceelnummers 11K, 15C, 15D, 16/2A, 206K, 206L, 211P, 211S, 211V, 211W, 219E, 219G,

220D, 221D, 221E, 228V, 228W, 229G, 231G, 235P, 235R, 237G, 242L, 242M, 242N, 242P, 242R, 246S, 246V, 251L, 252E, 252F, 252G, 260M, 260N, 264B, 265B, 266B, 270A, 271V, 271Y, 274E, 276/2F, 277W, 277X, 44R, 44S, 44T, 562C, 6C, 9K.

-omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde van een dorpskern, sedert de XIIde-XIIIde eeuw als dorpsheerlijkheid, leen van het land tussen Marke en ronne, niet rond een kerk doch wel hoofdzakelijk langs twee verkeersassen (Stationsstraat en Berchemstraat) ontwikkeld en achter-eenvolgens tot aan de Franse revolutie in het bezit van verschillende geslachten;

- omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, meer bepaald en in het bijzonder architectuurhistorische waarde door de aanwezigheid van een groot aantal bouwkundige getuigen uit verschillende fasen van de geschiedenis van het dorp, meer bepaald XVIIde-eeuwse gebouwen en XIXde-eeuwse woningen zowel van het stedelijk type met twee tot drie bouwlagen, als grote dorpswoningen van twee bouwlagen, dorpswoningen van anderhalve bouwlaag en kleine arbeidershuisjes, dit alles hoofdzakelijk met bepleisterde, geschilderde of gerotste gevels, voorts een neoclassicistisch gemeentehuis van het tweede kwart van de XIXde-eeuw met annexe open galerij, een brouwerijcomplex uit de XIXde-eeuw, een pastorie in eclectische stijl van het midden van de XIXde-eeuw en een in oorsprong XIIde- en XIVde-eeuwse, in de XIXde en eerste kwart XXste eeuw neogotisch gerestaureerde parochiekerk.

Art. 2. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing

1. de beschikkingen van het koninklijk besluit van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de monumenten en de stads- en dorpsgezichten.

Brussel, 19 SEP. 1997

Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Luc Martens.